

Hallituksen esitysluonnos laiksi Sallatunturin kansallispuistosta

Ympäristöministeriö pyytää lausuntoja hallituksen esityksen luonnoksesta laiksi Sallatunturin kansallispuistosta. Lausuntoja pyydetään 1.3.2021 mennessä. Kursun Erä ry on käsitellyt 21.2.2021 pitämässään kokouksessa esitysluonnosta Sallatunturin kansallispuistosta ja esittää esitysluonnokseen seuraavat muutokset ja tarkennukset:

1. Paikkakuntalaiset ja rekisteröityjen paikkakuntalaisten metsästysseurojen jäsenet, myös ulkopaikkakuntalaiset jäsenet Metsähallituksen luvalla, saisivat metsästä puiston alueella kaikkia riistaeläinlajeja sekä rauhoittamattomia lintu- ja nisäkäslajeja.

Perustelu: Perustettava kansallispuisto ei saisi kaventaa paikkakuntalaisten perinteisiä nautinto-oikeuksia kategorisesti vaan tiukasti rajatulla alueella kansallispuiston sisällä. Paikkakunnalta muuttaa pois paljon nuoria metsästysseurojen jäseniä lähinnä opiskelun ja työn takia ja jos näiden henkilöiden metsästysoikeus evättäisiin, niin se hankaloittaisi suuresti metsästysseurojen toimintaa. Näiden poismuuttaneiden henkilöiden juuret ovat kuitenkin syvällä paikkakunnalla ja moni vieraillee alueella tiheään. Pienpetojen petojen pyynti ja karhun kiintiömetsästys ovat alueella merkittäviä. Myös suurpetojen kannanhoidollinen metsästys tulisi sallia.

2. Hirvenmetsästys sallittaisiin puistossa kotikunnasta riippumatta lain voimaan tullessa Sallaan rekisteröityjen metsästysseurojen jäsenille ja paikkakuntalaisille hirvenmetsästäjille, jotka ovat saaneet hirvenmetsästysoikeuden perustettavan kansallispuiston alueelle. Sama oikeus kuuluisi lain voimaan tulon jälkeen myös paikkakuntalaisten mahdollisesti perustamalla uusien metsästysseurojen jäsenille.

Perustelu: Esitysluonnoksessa on kerrottu epäselvästi, kenelle hirvenmetsästysoikeus todella kuuluu. Kuuluuko se pelkästään metsästysseuralle, jonka metsästysalue fyysisesti rajoittuu puistoon? Lausunnossa halutaan selventää asiaa siten, että hirvenmetsästysoikeus olisi kaikilla niillä paikallisilla ja Sallaan rekisteröityneillä metsästysseurojen jäsenillä, jotka ovat saaneet Metsähallitukselta alueluvan hirvenmetsästyksen.

3. Perustettava kansallispuisto pidetään jatkossakin hirvenpyynnin verotus- ja pyyntialueena ja tähän ei voida tehdä myöhemmin oleellisia muutoksia tai rajoituksia, ja perustettavan kansallispuistoon tulee jatkossakin sallia myönnettävän hirvenmetsästyksen pyyntilupia Sallan riistanhoitoyhdistyksen ja Suomen riistakeskuksen verotussuunnitelmien mukaisesti. Perustettavan puiston aluetta suojellaan hirvenpyynniltä vain perustellusti rajatuilla alueilla huomioiden paikallisten asukkaiden oikeudet valtion maiden alueella pyyntiin ja paikallisten asukkaiden jokamiehenoikeudet.

Perustelu: Paikallisten asukkaiden perinteisten nautintoalueiden kaventaminen kansallispuiston varjolla ei ole perustelua kuin tiukasti rajatulla alueella kansallispuiston sisällä. Paikkakunnalla toteutetussa ns. isojakotoimituksessa 1930-luvulla valtio otti yksipuolisesti käyttöönsä kyläkunnille aikaisemmin kuuluneita maa- ja metsäalueita, ja samalla luvattiin paikkauntalaisille nautinto-oikeus valtion haltuun otettuihin alueisiin.

21.2.2021

4. Perustettavan kansallispuiston metsäautoteillä tulee sallia huomioiden kelirikkorajoitukset vapaa ja rajoittamaton ajoneuvoilla kulkeminen Sallaan rekisteröityjen metsästyseurojen jäsenille kotikunnasta riippumatta ja paikkakuntalaisille hirvenmetsästäjille, jotka ovat saaneet hirvenmetsästysoikeuden kansallispuiston alueelle.

Perustelu: Metsäautoteiden hyödyntäminen pitkäjänteisessä riistanhoitotyössä on perustelua samalla tavalla kuin esimerkiksi valtion mailla Vilman, Tuntsan ja Suoltijoen alueilla.

5. Perustettavassa kansallispuistossa on säilyttävä paikkakuntalaisille ns. jokamiehenoikeudet kansallispuiston alueella luonnossa liikkumisessa. Perustettavan puiston alueella jokamiehenoikeuksiin tulee kuulua luonnossa liikkuminen, marjastaminen ja sienestäminen. Oikeus on säilyttävä myös tilanteessa, jossa puistoa laajennetaan tai puiston toiminnan luonnetta muutetaan lailla, säädöksillä tai puiston (järjestys)säännöillä ja toimintaohjeilla taikka muulla tavalla rajoittamalla.

Perustelu: Paikkakuntalaisten jokamiehenoikeudet vahvistavat paikkakunnan asukkaiden myönteisiä asenteita puistoa kohtaan. Jokamiehenoikeudet suojelevat puiston luontoarvoja muun muassa puiston roskaamiselta ja muulta väärinkäytöltä. Luonnossa vaeltaminen, marjastus ja muu luonnon ja luonnontuotteiden hyödyntäminen ovat osa paikkakunnan asukkaiden jokamiehenoikeuteen liittyvää identiteettiä myös perustettavan puiston alueella ja nämä arvot tukevat ja vahvistavat puiston merkitystä paikkakunnalla. Paikallisten asukkaiden valtion maiden periteisten nautintaoikeuksien mahdollinen kaventaminen on ongelmallista myös siinä suhteessa, että Sallan kunta (ent. Kuolajärvi) on vanha Kuolajärven lapinkylä, ja lapinkylään liittyvät nautintaoikeudet ovat perustellusti nostettu erityiseen kansalliseen ja kansainväliseen tarkasteluun. Monien meidän paikallisten esivanhempamme olivat Kuolajärven lapinkylän asukkaita, ja he omistivat käytännössä lähes kaikki maa- ja metsäalueet nykyisen Sallan alueella, myös suunnitellun puiston alueella.

6. Perustettavan kansallispuiston (järjestys)säännön valmisteluun, säännön päätöksentekoon ja säännön toiminnallista seuranta varten perustettavaan / perustettaviin toimielimiin tai vastaaviin työryhmiin nimetään Sallan riistanhoitoyhdistyksen, Sallan metsänhoitoyhdistyksen ja Sallan kunnan pysyvä edustus.

Perustelu: Paikallisten asukkaiden ääni ja vaikutusvalta perustettavan puiston (järjestys)sääntöjä valmisteltaessa ja päätettäessä sekä puiston lainmukaisen toiminnan seuraamisessa aidosti toteutuu.